

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » ____
№ ____

010000, Астана, Мажилис Парламента
« __ » ____ 20 __ года

2025 жылғы «21» мамырда жарияланды

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
О.А. Бектеновке

Депутаттық сауал

Құрметті Олжас Абайұлы!

Жол жүру қауіпсіздігі мен жүргізушілердің құқығын қамтамасыз ету – өте маңызды міндет. Бұл ретте, сақтандыру жүйесінің осы мәселені реттеуде тигізер әсері мол. Алайда **Қазақстан Республикасының қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі қабылдаған 2024 жылғы 27 желтоқсандағы №87 қаулыны** жүргізушілердің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыруды жетілдіреді деп айту қиын.

Бұл құжат елімізде тіркелген **6 миллионға жуық** көлік иелеріне тікелей қатысты болса да, олардың пікірі сұралмастан, сала өкілдерінің қатысуынсыз бір жақты қабылданған.

Соның салдарынан аталған қаулы жүргізушілерді сақтандырудың тиімділігін арттырудың орнына, керісінше олардың қалтасына артық салмақ салып, бірқатар нормасы **Конституцияға қайшы** келіп отыр.

Атап айтсақ, біріншіден, 2025 жылғы 7 сәуірден бастап өңірлер бойынша сақтандыру премиясы негізсіз күрт өсті. Мәселен, 2023 жылмен салыстырғанда алғашқы сақтандыру тарифі өңірлерде **екі есеге өсіп, шамамен 78 мың теңгені құраса, ал Астанада бұл баға үш есеге өсіп, 112 000 теңгеге жетті.** Яғни жаңадан көлігін тіркеген жүргізуші астаналық азамат енді **36 мың емес, 112 мың теңге** төлесе, **алматылықтар** кемі **78 мың теңге**, ал **өзге өңір тұрғындары 40 мың теңгеге жуық** сомаға сақтандыру полисін сатып алады.

Екіншіден, қаулыда сақтандыру коэффициенті бойынша азаматтар арасында **теңсіздік** туындататын нормаға жол берілген.

Мәселен, **Қазақстан азаматы** алғаш рет сақтандыру жасаса – **А класы (1.8 коэффициент),** ал **шетелдік азаматқа бірден жоғарғы класс – 13-ші санат (0.5**

коэффициент) қолданылады. Нәтижесінде, еліміздің жас жүргізушісі **80 000 теңге** төлесе, ал шетелдік азаматқа бірден **50 пайыз жеңілдік** беріледі. Айырмашылығы жер мен көктей! Бұл Ата заңымызда бекітілген **«заң алдындағы теңдік»** принципін (*12-бан*) өрескел бұзып отыр.

Үшіншіден, өңірлік **дискриминация** тудыру қаупі бар. Қаулының 11-ші тармағында көлік тіркелген аумақтан тыс жерде болған жол-көлік оқиғасы үшін **бонус-малус класы** төмендетілетіні жазылған. Бұл азаматтардың республика аумағында еркін жүріп тұруы көзделген конституциялық құқығын (*21-бан*) шектейді.

Еліміздің унитарлық басқару принциптеріне қарама-қайшы мұндай қисынсыз норманы тиісті мемлекеттік орган қалай қабылдап отыр?!

Төртіншіден, мотоцикл, скутер және мопед жүргізушілері автокөлік иелерімен бір санатта қарастырылған. Бұл да қисынсыз. Мәселен, 2023 жылы скутер жүргізушісі **7 мың теңге** төлесе, 2025 жылғы 7 сәуірден бастап ол шамамен **50 мың теңгеге** дейін өсіп отыр.

Мұндай жағдай жастар мен курьер ретінде жұмыс істейтін табысы төмен азаматтардың қалтасына едәуір салмақ салатыны айтпаса да түсінікті. Енді скутердің бағасымен шамалас сақтандыру тарифін жас азаматтар мүлдем алмау қаупі туындап отыр.

Уважаемые коллеги!

Получается, что **решение по новому тарифообразованию** в сфере гражданско-правовой ответственности автовладельцев принималось без учета мнений шести миллионов водителей, то есть наших избирателей.

Кроме того, без участия **профильного министерства транспорта, депутатов Парламента**, что наводит на мысль о лоббировании интересов страховых компаний. Было бы логично и справедливо, если бы тарифы были подняты на 20-30%.

Но здесь мы видим повышение тарифов **до 200 процентов**. Это может привести к социальному недовольству со стороны водителей Казахстана.

Бұл ретте, елдегі халықтың үштен бірінің тағдырына тікелей қатысты мәселені Агенттіктің осыған жауапты мекемелермен, жүргізушілер қауымдастығымен талқыламастан, бір жақты қабылдауын қалай түсінуге болады?! Көлік министрлігі қайда қараған? Бұл жөнінде былтыр **депутаттық сауал** да жолдаған болатынмын. Жыл басында сақтандыру бойынша Үкіметке **заң жобасын** да қорытындыға жібердік. Бұл да ескерілмеген.

Алдағы уақытта сан мыңдаған жүргізуші осыған қатысты мәселені төтесінен қойып, көтерілсе, оған кім жауап береді?!

Сондықтан жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, тез арада **келесі шараларды** қолға алуды ұсынамын.

1. Қазақстан Республикасының қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің 2024 жылғы 27 желтоқсандағы № 87 қаулысын қайта қарау қажет.

2. «АМАНАТ» Фракциясының депутаттары тарапынан 2024 жылы дайындалған сақтандандыру мәселесін реттеуге арналған бастамашыл заң жобасына Үкімет қорытындыны тез арада дайындап, беруін сұраймыз.

3. Бастамашыл заң жобасында нақтыланған сақтандыру тарифін бекіту мәселесін тек заңмен реттеу позициясы бойынша оң қорытынды әзірлеулеріңізді сұраймыз.

Құрметпен,

**Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісінің депутаттары,**

**«АМАНАТ» партиясының
Фракция мүшелері**

Е. Бейсенбаев

А. Аймағамбетов

Н. Сабильянов

Қ. Бексултанов

Ж. Әшімжанов

Н. Сарсенғалиев

Е. Әбдиев

С. Мусабаев

**«Ақ Жол» Қазақстан Демократиялық
партиясының Фракция мүшесі**

Қ. Иса

Жеке мандатты депутат

Е. Бапи

Д. Мұқаев

✉ А.Н. Сансызбай

☎ 74-64-04

✉ Sansyzbay@parlam.kz